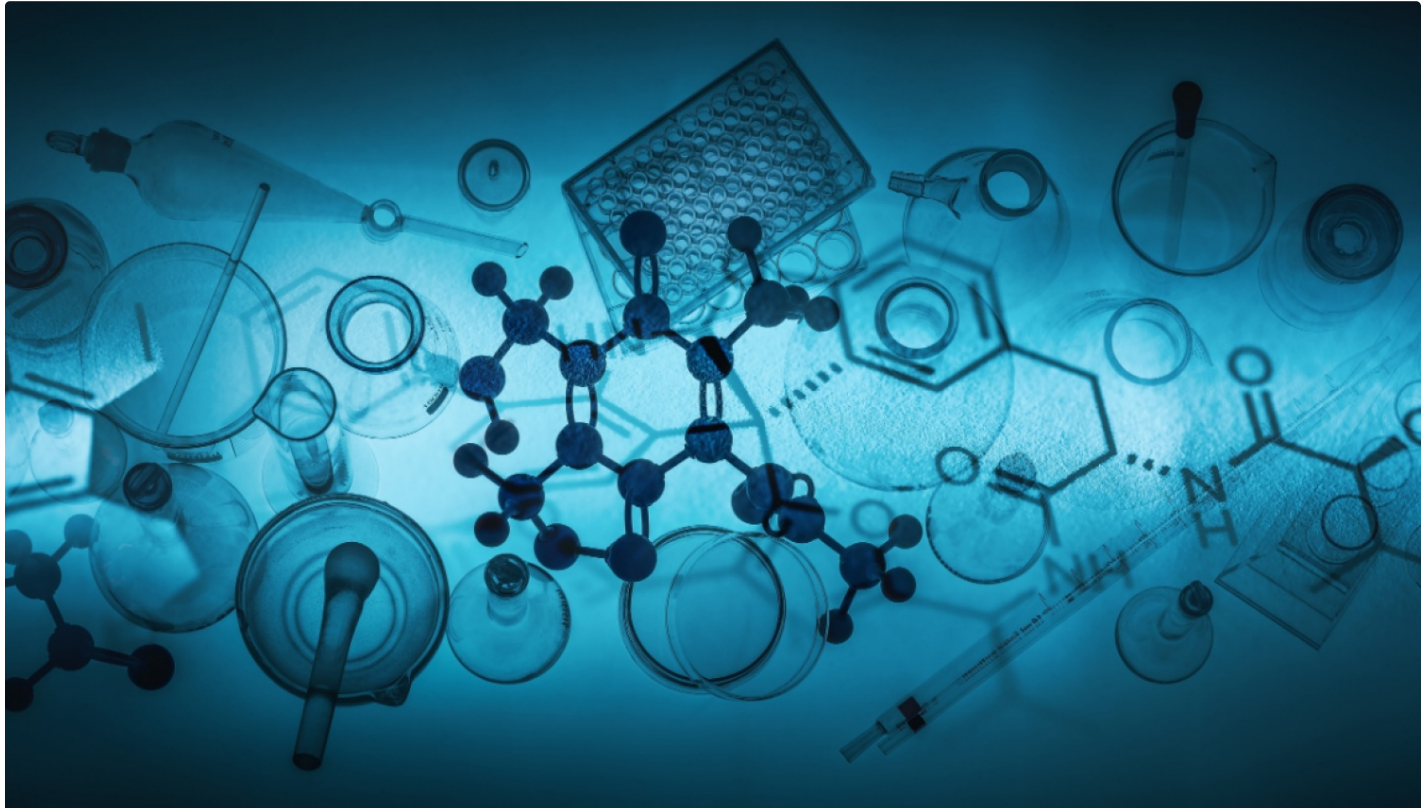

2020. gadā Latvijas iedzīvotāji aktīvāk piedalījušies zinātnes patēriņa aktivitātēs

Publicēts pirms vairāk nekā 4 gadiem

Publicēts: 06.04.2021.

Saskaņā ar pētījuma “Latvijas iedzīvotāju zinātnes satura patēriņš un līdzdalība” rezultātiem 2020. gadā 54 % Latvijas iedzīvotāju ir piedalījušies kādā zinātnes patēriņa vai līdzdalības aktivitātē, kas ir par 5% vairāk nekā 2018. gadā. Pētījums tika veikts no 2020. gada oktobra līdz decembrim kā daļa no Kultūras ministrijas īstenotā “Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījuma”. Izglītības un zinātnes ministrijas uzdevumā to veica Latvijas Kultūras akadēmija, SKDS un “Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija”.

Pētījuma mērķis bija izpētīt un detalizēti raksturot Latvijas iedzīvotāju zinātnes satura patēriņa un līdzdalības aktivitātes, tādējādi parādot zinātnes komunikācijas “ainavu” un iespējas, kā Latvijas sabiedrība var iesaistīties dialogā ar zinātni. Zinātnes patēriņa pētījuma ziņojumā iekļauta informācija par:

aktivitātēm, kas raksturo iedzīvotāju interesi un līdzdalību ar zinātni un pētniecību saistītās norisēs, darbībās;

Latvijas iedzīvotāju attieksmi pret zinātni, zināšanām un izglītību, priekšstatiem par zinātnes attīstības līmeni, kā arī informētību par Latvijas zinātniekiem un zinātnes sasniegumiem;

Latvijas iedzīvotāju priekšstatiem par zinātnes nozīmi Covid-19 seku mazināšanā;

zinātnes satura patēriņa un līdzdalības aktivitāšu statistiskajiem rādītājiem 2018.-2020. gadā;

jauniešiem kā esošo un nākotnes zinātnes auditoriju, tās iesaistes mehānismiem un galvenajiem izaicinājumiem saistībā ar zinātnieka profesijas izvēli, attieksmēm un interesi par to.

Kvantitatīvā 1044 Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju (vecumā no 15 līdz 74 gadiem) aptaujā iegūtie dati parāda, ka dominē pasīvās un digitālajā vidē īstenotās aktivitātes: ar zinātnei saistītu raidījumu un video skatīšanās televīzijā un interneta vidē. Augstāks zinātnes patēriņš raksturīgs gadījumos, kad zinātnes satura avotam ir audiovizuāls raksturs un tas ir pieejams digitāli, ko daļēji var skaidrot arī ar Covid-19 pandēmijas ierobežojumu ietekmi.

Kopumā 40-53 % Latvijas iedzīvotāju jeb gandrīz puse vērtē Latvijas zinātnes attīstības līmeni kā augstu vai drīzāk augstu, bet par zemu vai drīzāk zemu to uzskata 29-35 % iedzīvotāju. Nav izteiktu atšķirību dažādu zinātnes nozaru attīstības līmeņa vērtējumā, tomēr medicīnas un veselības zinātnes un inženierzinātnes un tehnoloģiju attīstības līmenis Latvijā tiek vērtēts augstāk, savukārt sociālās zinātnes – zemāk.

Aicināti bez piedāvātiem atbilžu variantiem nosaukt kādu Latvijas zinātnieku, respondenti kopumā nosauca 93 zinātniekus. Vairāk nekā vienu reizi nosaukti 27 zinātnieki, bet visbiežāk minēti: Ivars Kalviņš, Jānis Stradiņš, Vjačeslavs Kaščejevs, Pauls Stradiņš, Vaira Viķe-Freiberga, Ojārs Spārītis, Andrejs Ērglis, Andris Ambainis, Arvīds Barševskis un Valters Caps.

Izzinot sabiedrības priekšstatus par zinātnes un zināšanu vērtību, sociālo un ekonomisko ietekmi, nedaudz vispārinot datus, var pieņemt, ka aptuveni 20-40 % Latvijas iedzīvotājiem raksturīga pozitīva ievirze pret zinātnei kopumā, kas ir salīdzinoši neliela daļa apstākļos, kas ir labvēlīgi dezinformācijas izplatībai un pieprasa no iedzīvotājiem augstu kritiskās domāšanas un zinātnes lietpratības līmeni.

Kopumā vērtējot iedzīvotāju viedokli jautājumos par zinātnes un sabiedrības attiecībām, secināms, ka sabiedrības attieksme pret zinātnei ir izteikti diferencēta un apstiprina līdzšinējos pētījumos secināto, ka iedzīvotāju zemāks izglītības līmenis, mazāki ienākumi, zemāks statuss nodarbinātības struktūrā ir saistīti ar zemāku zinātnes satura patēriņa un līdzdalības līmeni, kā arī skeptiskāku attieksmi pret zinātnei un zinātniekiem.

 [Prezentācija par zinātnes patēriņa un līdzdalības izpēti](#)

 [Pilns pētījuma datu masīvs](#)

 [Infografika par zinātnes patēriņu](#)

 [Pētījuma rezultātu ziņojums](#)

Saistītas tēmas

[Zinātne](#) [Zinātnes komunikācija](#)

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/2020-gada-latvijas-iedzivotaji-aktivak-piedalijusies-zinatnes-paterina-aktivitates>